[1963] 2 ఎస్. సి. ఆర్. 433

1962, ఏప్రిల్, 26.

బాలేశ్వర్ రాయ్ తదితరులు

v.

బీహార్ రాష్ట్రం

(కె. సి. దాస్ గుప్తా, జె. ఆర్. ముధోల్కర్ మరియు
టి.ఎల్.వెంకటరామ అయ్యర్, జె.జె.)

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్-సాక్ష్యంలో రుజువు కాకుండా నిరోధించబడినప్పుడు దర్యాప్తు అధికారికి ఇచ్చిన నివేదిక - "దర్యాప్తు కాలం" మరియు "దర్యాప్తు యొక్క కోర్సు"- క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (యాక్ట్ 5 ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్) సెక్షన్ 162.

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 162 దర్యాప్తు సమయంలో దర్యాప్తు అధికారికి ఇచ్చిన వాంగ్మూలానికి మాత్రమే సాక్ష్యం. దర్యాప్తు సమయంలో చేసిన ప్రతి వాంగ్మూలాన్ని సాక్ష్యాధారాలుగా రుజువు చేయకుండా నిషేధించారని పేర్కొంది. స్టేట్ మెంట్ ఆఫ్-ఎస్ పరిధిలోకి రావాలంటే. 162, ఇది కేవలం దర్యాప్తు కాలంలోనే కాకుండా దర్యాప్తు సమయంలో కూడా చేయాలి. "దర్యాప్తు కాలం" మరియు "దర్యాప్తు యొక్క కోర్సు" అనే రెండు విషయాలు పర్యాయపదాలు కావు. సెక్షన్ 162 ఒక నేరంపై దర్యాప్తు చేస్తున్నప్పుడు ఒక పోలీసు అధికారి నమోదు చేసే వాంగ్మూలాలను లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది. 162వ అధ్యాయంలోని మొదటి మాటలను బట్టి ఈ విషయం స్పష్టమవుతోంది. దర్యాప్తు సమయంలో ఒక పోలీసు అధికారికి ఇచ్చిన వాంగ్మూలం గురించి మాత్రమే వారు మాట్లాడతారు. అంటే సాక్ష్యాధారాల నుంచి మినహాయించాలని కోరిన వాంగ్మూలం దర్యాప్తు కార్యాలయం నిర్వహించే విచారణకు అనుగుణంగా ఉండాలి తప్ప విచారణను నిర్వీర్యం చేసేదిగా ఉండకూడదు.

క్రిమినల్ అప్పిలేట్ జ్యూరిషన్: క్రిమినల్ అప్పీళ్ల సంఖ్యలు 176 నుంచి 178 ఆఫ్ 1961 వరకు ఉన్నాయి.

పాట్నా హైకోర్టు 1961 ఆగస్టు 10న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల నుంచి 1961 సీఆర్ ఏ నెం.152, 1961 డెత్ రిఫరెన్స్ నెం.3 లో ప్రత్యేక సెలవుపై అప్పీళ్లు.

పిటిషనర్ల తరఫున సుశీల్ కుమార్ ఝా, సుబోధ్ కుమార్ ఝా, ఆర్ సీ ప్రసాద్ వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాదుల తరఫున భారత సొలిసిటర్ జనరల్ ఓ.కె.దఫ్తూరీ, ఎస్.పి.వర్మ వాదనలు వినిపించారు.

1962. ఏప్రిల్ 26. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఇలా ఉంది :-

ముధులోకర్, జె.-ఈ తీర్పు క్రిమినల్ అప్పీళ్ల సంఖ్య 177, 178లను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. ఈ మూడు అప్పీళ్లు ఒకే విచారణ నుంచి ఉత్పన్నమవుతాయి. విచారణ జరిపిన అదనపు సెషన్స్ జడ్జి మోంఘైర్ 1961 క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.177లో అప్పీలుదారుగా ఉన్న రామచంద్ర చౌదరిని సెక్షన్ 302 కింద నేరం కింద దోషిగా నిర్ధారించారు. ఈ అప్పీలులో అప్పీలుదారుడు బాలేశ్వర్ రాయ్ అలియాస్ నేపాలీ మాస్టర్, 1961 క్రిమినల్ అప్పీల్ నంబరు 178లో అప్పీలుదారుడు జోగేంద్రచౌదరిని ఐపీసీ సెక్షన్ 302, సెక్షన్ 34 కింద దోషులుగా నిర్ధారించారు. ముగ్గురికి మరణ శిక్ష విధించాడు. వారి విజ్ఞప్తులు ఫలించలేదు. పాట్నా హైకోర్టు తప్పిపోయింది, మరియు వారికి విధించిన మరణశిక్షలను అది ధృవీకరించింది. ఇవి ఇంతకు ముందు వచ్చాయి. ప్రత్యేక సెలవుతో కోర్టు..

ప్రాసిక్యూషన్ కథనం క్లుప్తంగా ఇలా ఉంది:-

1959 మార్చి 17న రాత్రి 8 గంటల సమయంలో ఫతేహాద్ గ్రామ చౌకీదార్లు యథావిధిగా గ్రామంలోని క్రైమ్ సెంటర్ లో సమావేశమయ్యారు. వీరి పేర్లు ఆనందిపశ్వాన్, (మృతుడు), మిస్రీపశ్వాన్ (పి.డబ్ల్యు.2), బాలేశ్వర్ పాశ్వాన్

(పి.డబ్ల్యు.3), నారాయణ్ పాశ్వాన్. ఆనందీపశ్వాన్, మిస్రీపశ్వాన్ చౌకీ మీద పడుకున్నారు. ఆనందీపశ్వాన్ కు 'భలా', 'మురేతే' ఉండగా, మిస్రీపశ్వాన్ కు ఫరా, 'మురేతా' ఉన్నాయి. ఈ ఆయుధాలతో పాటు మృతుడి చొక్కాను చౌకీపై ఉంచారు. మిగిలిన ఇద్దరు చౌకీదార్లు నేలపై పడి ఉన్నారు. ఈ క్రైమ్ సెంటర్ తిలక్ 'దయాన్'లో ఉంది. చ.ఉదరీ (పి.డబ్ల్యు.6). తిలక్ చౌదరి సోదరుడైన శ్రీలాల్ చౌదరి అనే మరో వ్యక్తి కూడా ఆ 'దలాన్'కు ఈశాన్యాన ఉన్న ఖతియాలో పడి ఉన్నాడు. పక్క గదిలో పి.డబ్ల్యు.11 నాథుని చౌదరి అలియాస్ దుర్గా దాస్, పి.డబ్ల్యు.12 రాంచందర్ ఝా ఉన్నారు.

ప్రాసిక్యూషన్ ప్రకారం రాత్రి 9.00 గంటల ముందు బయటి నుంచి ఎవరో 'దరోగా' అని పిలిచారు. జీ". ఈ విషయం తెలుసుకున్న మృతుడు ఆనందిపశ్వాన్, మిస్రీపశ్వాన్ లేచారు. అది వెన్నెల రాత్రి మరియు వారు రాంచందర్ ను చూశారు · చౌదరీ, జోగేంద్ర చౌదరి, నేపాలీ మాస్టర్ గా గుర్తించిన మరో వ్యక్తి దగ్గరగా నిల్చున్నారు. వారు పిటిషనర్ల వద్దకు వెళ్లగానే జోగేంద్ర చౌదరి, నేపాలీ మాస్టర్ లు మృతుడిని పట్టుకోగా, రామచంద్ర చౌదరి మిస్రీపశ్వాన్ ను పట్టుకోగా, రామచంద్ర చౌదరి, జోగేంద్రచౌదరిలు తమ వద్ద తుపాకులను భుజాలపై వేసుకున్నారు. ఆ తర్వాత ఈ ముగ్గురు వ్యక్తులు మృతుడిని తీసుకెళ్లి.. మిస్రీపశ్వాన్ 'దలాన్'కు తూర్పున ఉత్తరం నుంచి దక్షిణం వైపు పరుగెత్తి, దక్షిణం వైపు పయనించాడు. మృతుడు గానీ, మిస్రీపస్వాన్ గానీ ఏ విధమైన కేకలు వేయలేదు, అలా చేస్తే కాల్చి చంపుతామని బెదిరించారు, పార్టీ ఒక పీరే సావో ఇంటికి పడమర వైపు మరియు 'రాంప్రతాప్ తాంతి ఇంటికి తూర్పున ఉన్న ప్రదేశానికి చేరుకున్నప్పుడు'రంపతాప్ తాంతి (పి.డబ్ల్యు. 5). మృతుడు రాంప్రతాప్ సహాయం కోరాడు, మరియు అతని బందీల బారి నుండి తనను తాను విడిపించుకోవడం పశ్చిమ దిశగా పయనించడం ప్రారంభించాడు. దీనిపై · రామచంద్ర. చౌదరి మిస్రీపశ్వాన్ చేతిని వదిలేసి మృతుడిపై కాల్పులు జరిపాడు. ఆ తర్వాత మిస్రీపశ్వాన్ పీరే సావో ఇంట్లోకి పరిగెత్తి అక్కడ ఆశ్రయం పొందాడు. ఆ ఇంట్లోకి వెళ్తుండగా రెండో తుపాకీ పేలిన శబ్దం వినిపించింది. ఇంట్లో అతని ఉనికిని గుర్తించిన పీరే సావో భార్య శ్రీమతి అజో (పి.డబ్ల్యు.8) అతన్ని బలవంతంగా ఇంటి నుండి బయటకు పంపాడు. ఆ తర్వాత వచ్చాడు. సందులోకి వెళ్లి తలుపు వెనుక దాక్కున్నాడు. చంద్రుడు అస్తమించి చీకటి పడిన తరువాత, అతను పియర్ ఎస్ 10 ఇంటికి తూర్పున ఉన్న ఫకీర్ పాశ్వాన్ (పి.డబ్ల్యు. 4) ఇంటికి వెళ్లి, జరిగిన సంఘటనను అతనికి వివరించాడు. రామచంద్ర, జోగేంద్ర అనే ఇద్దరు వ్యక్తులు ఈ ఘటనలో పాల్గొన్నారని పేర్కొన్నారు. తెల్లవారు జామున తుపాకీ కాల్పులు జరిగిన ప్రదేశానికి వెళ్లి చూడగా రోడ్డు పక్కన ఉన్న గుంతలో శవమై పడి ఉన్న ఆనందిపశ్వాన్ కనిపించాడు. ఆనందీపశ్వాన్ వీపుపై రెండు తుపాకీ కాల్పులు జరగడం గమనించాడు. ఆ తర్వాత ఇంటికి వెళ్లి మరో చౌకీదార్ నారాయణ్ పశ్వాన్, బాలేసర్పస్వాన్లను సంప్రదించాడు. మృతదేహాన్ని స్వాధీనం చేసుకుని మృతుడి కుమారుడు రాందేవ్ తో కలిసి పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లాడు. పోలీస్ స్టేషన్లో ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేశారు. దీనిని రికార్డ్ చేసిన జూనియర్ ఎస్ ఐ ఆఫ్ పోలీస్ దర్యాప్తు ప్రారంభించి, అది పూర్తి చేసిన తరువాత 1959 మార్చి 15 న ముగ్గురు నిందితులపై చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు.

పిటిషనర్లు అనుభవజ్ఞులైన నేరస్తులని, చౌకీదార్లు వారి కదలికల గురించి నివేదించేవారని, ఇదే హత్యకు కారణమని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. బందిపోటు కేసులో పిటిషనర్ రాంచంద్ర అనుచరుడు మోతియాముషార్ అనే వ్యక్తిని అరెస్టు చేయడంలో మృతుడు దల్సింగ్సరాయ్ పోలీసులకు సహాయం చేశాడని చెప్పారు.

పిటిషనర్లందరూ ఈ సంఘటనలో పాల్గొనలేదని ఖండించారు. పోలీసులు తప్పుడు కేసు పెట్టారనేది వాదన.

పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రధాన సాక్ష్యం పి.డబ్ల్యు.2, మిస్రీపస్వాన్. ఎఫ్ఐఆర్లో రామచంద్ర చౌదరి, జితేంద్ర చౌదరి పేర్లను పేర్కొన్నారు. మూడో పిటిషనర్ గురించి తనకు తెలియదని పేర్కొన్నారు. రామచంద్ర, జోగేంద్రలను మిస్రీపశ్వాన్ మాత్రమే కాకుండా మరో ఐదుగురు సాక్షి నారాయణ్ పశ్వాన్, రాంప్రతాప్ తాంతి, శ్రీలాల్ చౌదరి, నాథునిచౌధర్, రాంచందర్ జేబీలు గుర్తించారు. ఈ ఐదుగురికి పిటిషనర్లను చూసే అవకాశం లభించింది, ఎందుకంటే, పిటిషనర్లు అక్కడికి వచ్చినప్పుడు వారిలో కొందరు 'దలాన్'లో, మరికొందరు పక్క గదిలో ఉన్నారు మరియు వారిలో ఒకరు "దరోగాజీ" అని అరిచారు. సాక్షుల సాక్ష్యాన్ని చూడటానికి, వినడానికి అవకాశం కల్పించిన విద్యావంతులైన సెషన్స్ జడ్జి

మాత్రమే కాకుండా హైకోర్టు కూడా వారి సాక్ష్యాలను నిజమని, తగినదిగా అంగీకరించింది. స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా వారి అప్పీళ్లలో వారి సాక్ష్యాలను తిరిగి పొందలేరు.

అయితే జోగేంద్ర చౌదరికి సంబంధించినంత వరకు హత్య చేయాలనే ఉద్దేశం నిర్ధారణ కాలేదని న్యాయవాది తెలిపారు. ఉమ్మడి ఉద్దేశం యొక్క ఉనికిని ఎల్లప్పుడూ వాస్తవాల నుండి అంచనా వేయాలి. ఇక్కడ పిటిషనర్లు ముగ్గురూ ఒక్కటయ్యారని నిర్ధారించారు. వీరితో పాటు రామమోహేంద్ర, జోగేంద్ర అనే ఇద్దరు తుపాకులు ఉన్నాయి. నేర్చుకున్న అదనపు సెషన్స్ సంతృప్తి చెందేలా ప్రాసిక్యూషన్ ఏర్పాటు చేసింది. పిటిషనర్ల కదలికలపై ఆనందిపశ్వాన్ పోలీసులకు సమాచారం ఇవ్వడంతో పాటు దోపిడీ కేసులో మోతియాముషార్ అనే వ్యక్తిని అరెస్టు చేయించడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషించినందున, రామచంద్ర ఆనందిపై ఫిర్యాదు చేశాడని న్యాయమూర్తి, హైకోర్టు పేర్కొంది. అందువల్ల ఆనందీపశ్వాన్ ను చంపి ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనే ఉద్దేశంతోనే హెచ్ 11 వచ్చిందని, అతనితో పాటు వచ్చిన మరో ఇద్దరు నిందితులు ఆ ఉద్దేశాన్ని పంచుకున్నారని అంచనా. హైకోర్టు ఎత్తిచూపినట్లుగా, సంఘటన జరిగిన సమయంలో రామచంద్ర 'తన (సేవకుడు) మోటియా'ను బలవంతంగా తీసుకెళ్లారని చెప్పారని, ఆ తర్వాత జోగేంద్ర మృతుడిని వ్యంగ్యంగా అడిగాడని, "ఈ రోజు మీ సైన్యం ఎక్కడ ఉంది?" అని మిస్రీపశ్వాన్ చేసిన ప్రకటన ద్వారా ఇది స్పష్టమవుతుంది. ఈ పరిస్థితుల్లో జోగేంద్రకు సంబంధించి మాత్రమే కాకుండా, వారితో పాటు ఉన్న నేపాలీ మాస్టారును తిరిగి ఎన్నుకోవడంతో హత్య చేయాలనే ఉమ్మడి ఉద్దేశం ఏర్పడిందనడంలో సందేహం లేదు.

నేపాలీ మాస్టర్ తరఫున న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ టెస్ట్ ఐడెంటిఫికేషన్ పరేడ్ లో తనను కేవలం ఒక సాక్షి మాత్రమే గుర్తించారని, మిగతా వ్యక్తులు గుర్తింపు కోసం రాలేదని, అందువల్ల కేవలం ఒక వ్యక్తి మాత్రమే గుర్తించడం చట్టపరంగా అనుమతించబడదని వాదించారు. నిందితుడిని చూసిన, విన్న కోర్టు అతన్ని సత్య సాక్షిగా పరిగణిస్తే ఒక్క సాక్షి సాక్ష్యం కూడా నిందితుడి శిక్షను నిలబెట్టగలదని చెప్పడానికి సరిపోతుంది. అయితే, ఈ కేసులో నేపాలీ మాస్టారును కేవలం ఒక సాక్షి మాత్రమే గుర్తించలేదు, ఇద్దరు సాక్షులు (పి. డబ్ల్యు. 7) శ్రీలాల్ చౌదరి మరియు (పి. డబ్ల్యు. 9) దఖీమహతో గుర్తించారు. శ్రీలాల్ 75 ఏళ్ల వృద్ధుడని, కంటి చూపు బలహీనంగా ఉందని, అందువల్ల అతని సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరారు. ఆయన సాక్ష్యాన్ని సెషన్స్ జడ్జితో పాటు హైకోర్టు కూడా విశ్వసించిందని, దానిని పునఃసమీక్షించలేమన్నారు.

ఆయనను అరెస్టు చేసిన చాలా కాలం తర్వాత టీట్ ఐడెంటిఫికేషన్ జరిగినందున, ఈ ఇద్దరు సాక్షుల సాక్ష్యాలను విశ్వసించలేమని హైకోర్టులో వాదించారు. ఈ పరిస్థితిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకున్న హైకోర్టు ఇలా వ్యాఖ్యానించింది.

"ఈ వాదన ఆకర్షణీయంగా ఉంది; కానీ, ఉదా. 6 దృష్ట్యా, దీనిని అంగీకరించడం కష్టం".

ఎగ్జిబిట్ 6 అనేది సీనియర్ సబ్-ఇన్స్పెక్టర్, కాహినాథ్ (పీ. డబ్ల్యు. 22) కు రాసిన ఒక అజ్ఞాత లేఖ, ఇందులో సాక్ష్యాలలో అంగీకరించిన ఏకైక భాగం ఈ విధంగా ఉంది:

"దలైంగై పోలీసు ఎస్ ఐని రెచ్చగొట్టి ఆ పేద ముషార్ జీవితాన్ని పాడుచేసుకున్న ఆనందియాచౌకిదార్, ఆ తర్వాత మాపై కూడా గూఢచర్యం చేశాడు.

నేపాలీ మాస్టారు చేతిరాతలో ఉన్న ఈ పత్రాన్ని 1959 జూన్ 9 నాటి 3 వ తేదీతో కలిపి ప్రభుత్వ చేతిరాత నిపుణుడికి పంపారు. రెండు డాక్యుమెంట్లను పరిశీలించారు. ఆయన తన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నారు.

"నేను, ఛటర్జీ, శ్రీవాస్తవలతో కూడిన నిపుణుల బోర్డు వీటిని స్వతంత్రంగా పరిశీలించింది మరియు మా ఏకగ్రీవ అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఎక్స్ 3, వివాదాస్పద రచనలతో సరిపోలింది (ఉదా. 6).

ఇది ఇలా ఉండగా, ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 21 ప్రకారం ఉద్దేశం గురించి 6 వ అధ్యాయంలో పొందుపరిచిన అంగీకారం స్పష్టంగా ఆమోదయోగ్యం. (పి. డబ్ల్యు. 7) శ్రీలాల్ చౌదరి మరియు (పి. డబ్ల్యు. 9) దుఖిమహతో

యొక్క సాక్ష్యాలను 6 ధృవీకరించిందని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

దర్యాప్తు సమయంలో సబ్ ఇన్స్పెక్టర్కు అందినందున క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్లోని సెక్షన్ 162 కింద ఎక్స్ 6 కొట్టబడిందని వాదించారు. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 16 ప్రకారం దర్యాప్తు సమయంలో దర్యాప్తు అధికారికి ఇచ్చిన వాంగ్మూలాలను మాత్రమే రుజువు చేస్తారు. సెక్షన్ 162 ప్రకారం దర్యాప్తు సమయంలో చేసిన ప్రతి వాంగ్మూలాన్ని సాక్ష్యాధారాల్లో రుజువు చేయకుండా నిషేధించారు. వాంగ్మూలం సెక్షన్ 162 పరిధిలోకి రావాలంటే కేవలం దర్యాప్తు సమయంలోనే కాకుండా దర్యాప్తు సమయంలోనూ వాంగ్మూలం ఇవ్వాలి. "దర్యాప్తు కాలం", "దర్యాప్తు యొక్క కోర్సు" అనే రెండు విషయాలు పర్యాయపదాలు కావు. సెక్షన్ 162 ఒక నేరంపై దర్యాప్తు చేస్తున్నప్పుడు ఒక పోలీసు అధికారి నమోదు చేసే వాంగ్మూలాలను లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది. 162వ అధ్యాయంలోని మొదటి మాటలను బట్టి ఈ విషయం స్పష్టమవుతోంది. దర్యాప్తు సమయంలో ఒక పోలీసు అధికారికి ఇచ్చిన వాంగ్మూలాల గురించి మాత్రమే వారు మాట్లాడతారు. అంటే సాక్ష్యాల నుంచి మినహాయించాలని కోరే వాంగ్మూలం దర్యాప్తు అధికారి నిర్వహించే విచారణకు అనుగుణంగా ఉండాలి తప్ప విచారణకు ఆటంకం కలిగించేదిగా ఉండకూడదు. ఎక్సిబిట్-6 వంటి కమ్యూనికేషన్, అటువంటి ప్రకటనల పరిధిలోకి రాదు. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 162 ప్రకారం ప్రశ్నార్థకమైన డాక్యుమెంట్ కు భంగం వాటిల్లలేదని, దాన్ని సాక్ష్యంగా అంగీకరించడం హైకోర్టు సరైనదేనని ఈ అభిప్రాయం.

అప్పీళ్లలో వాస్తవం లేదని, అందువల్ల వాటిని కొట్టివేస్తున్నాం.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.